

A lex Polt kevés

VISSZHANG - LXV. évfolyam, 46. szám, 2021. november 19.

Jogilag korrekten vezeti le Gadó Gábor, hogy a most parlament elé terjesztett lex Polt nem sokban új, a Fidesz eddig is bebetonozta alkotmányosan legfőbb ügyészét (*Cselek és csapdák, ÉS, 2021/42., október 22.*). Ugyanakkor azt a következtetést vonja le, hogy „*a legfőbb ügyésznek eddig sem volt oka aggódni, pozícióját legfeljebb kortesbeszédekben vonhatják kétségbe*”. A kitűnő szakíró ebben téved: Polt jövője nem az eddig meghozott törvényektől függ. A politikában nincsen olyan, hogy valakit nem lehet jogszerűen leváltani. Sokszor elfelejtjük, hogy a jog csupán felépítmény, a hatalmi eszköztárból csak az egyik, az uralmon lévő csoport támasza. Ráadásul – a többi tudati tényezőhöz képest (oktatási színvonal, morál, vallás, nemzeti elkötelezettség stb.) – könnyen változtatható. Az érdekek és érdekérvényesítések felülírják az előzetesen lefektetett szabályokat, és gyakran úgy kerülük meg őket, hogy még az is jogszerű legyen. Az ügyészségi törvény szerint a legfőbb ügyész a pozíciójából bármikor leváltható, ha arra méltatlanná vált. Ezt Polt Péterről – eddigi tevékenysége alapján – már most sokan állítják. Más kérdés, hogy helyette nem lehet kinevezni senkit, csak kétharmados parlamenti többséggel, amely az ellenzéknek nem valószínű, hogy összejönne. Láttunk már azonban több olyan esetet, amikor valamely állami szervnek nem volt kinevezett egyes számú vezetője, és így működött évekig (például a Magyar Rádió). A mulasztásos alkotmányértés légióit sorolhatnánk a rendszerváltást követően, de egyetlen esetben sem görbült meg senkinek a haja szála.

Létezik azonban egy sokkal egyszerűbb megoldás: a lemondás. A politikusok ezt szokták választani, amikor – nyilván politikai nyomásra – mandátumuk lejártá előtt távoznak. Így tett a Fidesz kormányzása alatt Györgyi Kálmán, Polt Péter elődje is, akinek 2000-ben még két éve lett volna a poszton, de – máig tisztázatlan körülmények között – távozott. Torgyán József is mint agrárminiszter ment be Orbán Viktor kormányfőhöz „beszélgetni”, és azt követően döntött úgy, hogy – bár még egy éve volt megbízatásából mégis otthagyja azt.

Most emlékezünk a 65 évvel ezelőtti tíz októberi napra, amikor mindenre és az ellenkezőjére is akadt példa. Egy tanulságot viszont 1956 biztosan szolgáltat: azt, hogy akármilyen jól szervezett hatalom is egyetlen nap alatt tud széjjelesni.